

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΕΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2023 - 2024

Α΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ (ΟΕΣ) ΜΙΤΣΗ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 16 Μαΐου 2024

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Α΄ ΣΕΙΡΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Α024Μ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 90 ΛΕΠΤΑ

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΞΙ (6) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

- Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
- Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
- Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
- Να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας **το όνομά σας**.
- Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης**. Μολύβι επιτρέπεται, μόνο αν το ζητάει η εκφώνηση και μόνο για πίνακες, διαγράμματα κ.λπ.
- Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.
- Επιτρέπεται η χρήση μη προγραμματιζόμενης υπολογιστικής μηχανής που φέρει τη σφραγίδα του σχολείου.
- Στη λύση των ασκήσεων να φαίνεται όλη η αναγκαία εργασία.

Ερώτηση 1

Να χαρακτηρίσετε το περιεχόμενο των πιο κάτω προτάσεων ως Ορθό ή Λάθος. Να σημειώσετε στο τετράδιο των απαντήσεών σας το κάθε γράμμα με τον αντίστοιχο χαρακτηρισμό (π.χ. **α – Ορθό** ή **α – Λάθος** κ.λπ.).

- α.** Η δραστηριότητα του δικηγόρου που υπερασπίζεται τον πελάτη του στο δικαστήριο χαρακτηρίζεται ως οικονομική.
- β.** Κόστος ευκαιρίας είναι η χρηματική αξία του αγαθού.
- γ.** Ο πολυεκατομμυριούχος Bill Gates, ιδρυτής της Microsoft, δεν μπορεί να ικανοποιήσει όλες του τις ανάγκες.
- δ.** Το κόστος παραγωγής ενός αγαθού επηρεάζει τη ζήτησή του.
- ε.** Πληθωρισμός είναι η αύξηση στις τιμές των αγαθών κατά 2%.
- στ.** Οι άεργοι είναι μέρος του εργατικού δυναμικού.
- ζ.** Το τιμολόγιο θεωρείται και απόδειξη είσπραξης όταν η πώληση γίνεται τοις μετρητοίς.
- η.** Η διαφορά μεταξύ επιτοκίου δανείου και επιτοκίου καταθέσεων αποτελεί κέρδος για την τράπεζα.
- θ.** Οι χρεωστικές κάρτες (debit cards) έχουν πιστωτικό όριο.
- ι.** Ο τόκος και το επιτόκιο (%) έχουν την ίδια έννοια.

(Μονάδες 10)

Ερώτηση 2

Να γράψετε στο τετράδιο των απαντήσεών σας τον **αριθμό της ερώτησης** και δίπλα το γράμμα που δηλώνει την ορθή απάντηση (π.χ. **i – α** ή **i – β** κ.λπ.). Υπάρχει μόνο μία ορθή απάντηση.

- i. Η οικονομική αρχή εφαρμόζεται από τον ζαχαροπλάστη με τον πιο κάτω τρόπο:**
  - α.** φτιάχνει όσο το δυνατό περισσότερα γλυκά χρησιμοποιώντας όσο το δυνατό φθηνότερα υλικά
  - β.** φτιάχνει όσο το δυνατό περισσότερα γλυκά χρησιμοποιώντας όσο το δυνατό ακριβότερα υλικά
  - γ.** φτιάχνει όσο το δυνατό λιγότερα γλυκά χρησιμοποιώντας όσο το δυνατό ακριβότερα υλικά
  - δ.** φτιάχνει όσο το δυνατό λιγότερα γλυκά χρησιμοποιώντας όσο το δυνατό φθηνότερα υλικά
- ii. Ποιος από τους πιο κάτω συνδυασμούς επαγγελματιών ασκεί κυρίως σωματική/χειρωνακτική εργασία;**
  - α.** Γιατρός και ταχυδρόμος
  - β.** Δικηγόρος και εκπαιδευτικός
  - γ.** Κτίστης και ξυλουργός
  - δ.** Γεωργός και αρχιτέκτονας

iii. Όταν δημιουργείται πλεόνασμα προσφοράς, οι παραγωγοί:

- α. αυξάνουν την τιμή του προϊόντος για να αυξηθεί η προσφερόμενη ποσότητα και να μειωθεί η ζητούμενη ποσότητα
- β. μειώνουν τη ζήτηση του προϊόντος για να μειωθεί η τιμή του
- γ. αυξάνουν την προσφορά τους για να αυξηθεί η τιμή του προϊόντος
- δ. μειώνουν την τιμή του προϊόντος για να αυξηθεί η ζητούμενη ποσότητα και να μειωθεί η προσφερόμενη ποσότητα

iv. Τα ράφια σε μια υπεραγορά είναι:

- α. υλικό και καταναλωτικό αγαθό
- β. ελεύθερο και παραγωγικό αγαθό
- γ. οικονομικό και παραγωγικό αγαθό
- δ. ελεύθερο και άυλο αγαθό

v. «Αύξηση κατά 49% στην Κύπρο και κατά 50% στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) καταγράφηκε στην τιμή του ελαιόλαδου τον Ιανουάριο του 2024 σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2023, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε η Eurostat, η στατιστική υπηρεσία της ΕΕ».

Λόγω της αύξησης της τιμής του ελαιόλαδου, οι Κύπριοι καταναλωτές:

- α. αύξησαν τη ζήτηση ελαιόλαδου
- β. μείωσαν τη ζητούμενη ποσότητα ελαιόλαδου
- γ. αύξησαν την προσφορά ελαιόλαδου
- δ. μείωσαν την προσφερόμενη ποσότητα ελαιόλαδου

vi. Η γερμανική εταιρεία αυτοκινήτων Audi παρήγαγε το 2023 στη Γερμανία αυτοκίνητα και τα πώλησε στη Γαλλία το 2024.

Η αξία της παραγωγής αυτής υπολογίζεται στο:

- α. ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της Γερμανίας το 2023
- β. ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της Γαλλίας το 2023
- γ. ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της Γερμανίας το 2024
- δ. ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της Γαλλίας το 2024

vii. Ενδιάμεσο αγαθό είναι:

- α. το ψυγείο που αγοράζει ένας καταναλωτής για το σπίτι του
- β. το ψυγείο που αγοράζει ένα εστιατόριο
- γ. οι φράουλες που αγοράζει ένας ζαχαροπλάστης για να φτιάξει τάρτες
- δ. οι φράουλες που αγοράζει μια οικοκυρά για να φτιάξει τάρτες

viii. Η εμπορική έκπτωση:

- α. παραχωρείται στον πελάτη κατά την εξόφληση του τιμολογίου
- β. καταχωρείται στα λογιστικά βιβλία
- γ. καταγράφεται στο δελτίο παραγγελίας
- δ. παραχωρείται στον πελάτη όταν αγοράζει εμπορεύματα

ix. Πώληση εμπορευμάτων με πίστωση σημαίνει:

- α. η πληρωμή θα γίνει αργότερα
- β. η πληρωμή θα γίνει με πιστωτική κάρτα
- γ. η πληρωμή θα γίνει κατά την αγοραπωλησία
- δ. η πληρωμή γίνεται μετά από παραχώρηση εμπορικής έκπτωσης

x. Στις καταθέσεις ταμειευτηρίου:

- α. οι τράπεζες προσφέρουν ψηλότερο επιτόκιο σε σύγκριση με τις καταθέσεις προθεσμίας
- β. σκοπός είναι η αποταμίευση
- γ. υπάρχει πιστωτικό όριο ανάλογα με το εισόδημα του καταθέτη
- δ. υπάρχει καθορισμένη χρονική διάρκεια

(Μονάδες 20)

Ερώτηση 3

Να αντιστοιχίσετε τις έννοιες στις πιο κάτω δύο στήλες. Να γράψετε στο τετράδιο των απαντήσεών σας **το γράμμα** και δίπλα **τον αριθμό** που δηλώνει την ορθή απάντηση (π.χ. **α – 1** ή **α – 2** κ.λπ.). Κάθε γράμμα αντιστοιχεί σε έναν μόνο αριθμό.

Στήλη Α		Στήλη Β	
α.	Περιορισμός κυκλοφορίας επιταγής	1.	Λευκή επιταγή
β.	Μεταβίβαση επιταγής	2.	Δίγραμμη επιταγή
γ.	Συντόμευση προθεσμίας πληρωμής	3.	Οπισθογράφηση επιταγής
δ.	Η υπογραφή του εκδότη είναι το μόνο συμπληρωμένο στοιχείο	4.	Προχρονολογημένη επιταγή
		5.	Μεταχρονολογημένη επιταγή

(Μονάδες 4)

Ερώτηση 4

Η επιχείρηση «Δροσερά Χωνάκια» παράγει κάθε μήνα 27 000 χωνάκια παγωτού απασχολώντας εννέα (9) εργάτες. Η επιχείρηση, στην προσπάθειά της να αυξήσει την παραγωγή της σε 31 200 χωνάκια, αποφάσισε να προσλάβει ακόμα τρεις (3) εργάτες.

Ζητείται:

Να εξηγήσετε αν, από άποψη παραγωγικότητας, η απόφαση της επιχείρησης ήταν σωστή. *Να δείξετε τον σχετικό τύπο και όλους τους υπολογισμούς σας.*

(Μονάδες 5)

Ερώτηση 5

Να γράψετε δύο (2) διαφορές μεταξύ των φυσικών και κοινωνικών αναγκών.

(Μονάδες 2)

Ερώτηση 6

Δίνεται ο πιο κάτω πίνακας που αφορά μια υποτιθέμενη αγορά λογοτεχνικών βιβλίων κατά τη διάρκεια της τελευταίας εβδομάδας του Απριλίου 2024:

Τιμή €	Ζητούμενη ποσότητα (τεμάχια)	Προσφερόμενη ποσότητα (τεμάχια)
10	50	10
15	45	20
20	30	30
25	20	45
30	15	50

Ζητείται:

α) Να σχηματίσετε στο ίδιο διάγραμμα την καμπύλη ζήτησης και την καμπύλη προσφοράς των λογοτεχνικών βιβλίων.

Σημείωση: Στο πίσω μέρος του τετραδίου απαντήσεών σας υπάρχει τετραγωνισμένο χαρτί, το οποίο μπορείτε να χρησιμοποιήσετε. Επιτρέπεται και η χρήση μολυβιού.

(Μονάδες 5)

β) Να αναφέρετε την τιμή και την ποσότητα ισορροπίας των λογοτεχνικών βιβλίων.

(Μονάδες 2)

Ερώτηση 7

«Αν ζεις στη Νορβηγία, τότε αισθάνεσαι υπέροχα! Για 13η συνεχόμενη χρονιά, η Νορβηγία βρίσκεται στην κορυφή όσον αφορά την ποιότητα ζωής. Σύμφωνα με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο έχει το τέταρτο υψηλότερο κατά κεφαλήν εισόδημα στον κόσμο, οι άνθρωποι ζουν κατά μέσο όρο 82 χρόνια, διαθέτει ένα από τα καλύτερα συστήματα υγείας στον κόσμο και το 42% του πληθυσμού είναι απόφοιτοι πανεπιστημίου. Αξίζει να σημειωθεί ότι στη Νορβηγία δεν εργάζονται επιπλέον ώρες, ενώ είναι σπάνια η δεύτερη εργασία».

Ζητείται:

α) Να αναφέρετε ποιο δείκτη περιγράφει το πιο πάνω απόσπασμα για τη Νορβηγία.

(Μονάδες 2)

β) Να αναφέρετε τρεις (3) παράγοντες που επηρεάζουν το επίπεδο ποιότητας ζωής ή ευημερίας του ανθρώπου.

(Μονάδες 3)

Ερώτηση 8

Μια χώρα έχει πληθυσμό 250 000 άτομα από τα οποία εργάζονται τα 180 000 άτομα και οι άνεργοι είναι 20 000 άτομα. Το ΑΕΠ της είναι €587.000.000.

Ζητείται:

α) Να υπολογίσετε:

i. το ποσοστό ανεργίας.

(Μονάδες 3)

ii. το κατά κεφαλήν εισόδημα της χώρας.

(Μονάδες 3)

Να δείξετε τους τύπους και όλους τους υπολογισμούς σας.

β) Να εξηγήσετε πότε το κατά κεφαλήν εισόδημα θεωρείται αξιόπιστο κριτήριο για το βιοτικό επίπεδο μιας χώρας.

(Μονάδες 3)

Ερώτηση 9

Να γράψετε δύο (2) λόγους για τους οποίους τα εμπορικά έγγραφα είναι σημαντικά και απαραίτητα σε κάθε εμπορική συναλλαγή.

(Μονάδες 4)

Ερώτηση 10

Η Αφροδίτη Ιωάννου, ιδιοκτήτρια του καταστήματος αρωμάτων «Primo senso» με διεύθυνση Ονείρων 8 στη Λεμεσό, παρήγγειλε στις 10 Μαΐου 2024 τα πιο κάτω προϊόντα από το αρωματοποιείο «Μυρ-ωδή» που βρίσκεται στη διεύθυνση Αμάλφι 20 στη Λευκωσία:

50 γυναικεία αρώματα, αρ. καταλόγου CC5, €120 το καθένα

20 αντρικά αρώματα, αρ. καταλόγου BB2, €80 το καθένα

Στις 16 Μαΐου 2024, η Ζώη Νικολάου, διευθύντρια πωλήσεων του αρωματοποιείου «Μυρ-ωδή», εκτελεί την παραγγελία με αριθμό 37. Μαζί με την παραγγελία στέλνει και το τιμολόγιο με αριθμό 932, πάνω στο οποίο παραχωρείται εμπορική έκπτωση 10%.

Όρος αποπληρωμής: έκπτωση 4% αν το τιμολόγιο εξοφληθεί σε διάστημα 15 ημερών.

Ζητείται:

Με βάση το πιο πάνω επιχειρηματικό σενάριο, να συμπληρώσετε το τιμολόγιο που βρίσκεται στο πίσω μέρος του τετραδίου των απαντήσεών σας.

(Μονάδες 13)

Ερώτηση 11

Να εξηγήσετε με ποιο τρόπο οι τράπεζες συμβάλλουν στην άνοδο του βιοτικού επιπέδου μιας χώρας.

(Μονάδες 5)

Ερώτηση 12

Την 1^η Μαρτίου 2024, η Κλεοπάτρα κατάθεσε στην τράπεζα €2.400 με επιτόκιο 3%. Στην προσπάθειά της να έχει μεγαλύτερο εισόδημα στο τέλος του 2024, σκέφτεται να αποσύρει τα χρήματά της από την τράπεζα για να αγοράσει μετοχές της εταιρείας «YOLO Ltd» ονομαστικής αξίας €1 προς €1,50 την κάθε μετοχή. Η εταιρεία θα δώσει στους μετόχους της για το 2024 μέρισμα 3%.

Ζητείται:

α) Να υπολογίσετε πόσες μετοχές της εταιρείας «YOLO Ltd» μπορεί να αγοράσει η Κλεοπάτρα το 2024.

(Μονάδες 2)

β) Να εξηγήσετε και να αποδείξετε αριθμητικά αν η απόφαση της Κλεοπάτρας να αποσύρει τις καταθέσεις της για να τις επενδύσει στην εταιρεία «YOLO Ltd» είναι σωστή.

Να δείξετε τους τύπους και όλους τους υπολογισμούς σας.

(Μονάδες 8)

Ερώτηση 13

Η Θέτιδα, ιδιοκτήτρια του βιβλιοπωλείου «Μέθεξις Γνώσεων», θα μετατρέψει την ατομική της επιχείρηση σε ιδιωτική Μ.Ε.Π.Ε.

Ζητείται:

Να αναφέρετε αν η απόφαση της Θέτιδας είναι σωστή ή λάθος, τεκμηριώνοντας την απάντησή σας με δύο (2) λόγους.

(Μονάδες 4)

Ερώτηση 14

Η Νεφέλη θέλει να ξεκινήσει τη δική της επιχείρηση και ζήτησε δάνειο από την τράπεζα με περίοδο αποπληρωμής 10 χρόνια.

Ζητείται:

Να χαρακτηρίσετε το δάνειο με βάση τη χρονική του διάρκεια.

(Μονάδα 2)

Σύνολο Μονάδων 100

**ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ
ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ**